

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdanje popoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta 6 60 3 30
četrt leta 3 40 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoludne.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnave naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslaniš se računajo po petih vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo e nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Manifestacijski shod slov. akad. društva „Ilirija“ za slov. vseučilišče v Ljubljani.

Praga, 27. maja 1903.

Obljubili smo zadnjič, da pričobimo izvajanja glavnih govornikov na manifestacijskem shodu. Visokosolec Starč je govoril približno tako-le:

Slovinci bijemo od početkov našega preporoda ljut boj z Nemci, kateri nam v svoji previsoki kulturi nočejo pripoznati pravice k samostojnemu razvoju, smatrajoč nas za inferiorno pleme. S pomočjo neprijazne nam vlade odrekajo nam pravico, razširiti si svojo izobrazbo ter povspeti se z uma svetlim mečem na ono višino kulture, na kateri stoje drugi izobraženi narodi. Slovincem noče vlada dati niti ljudskih sol, niti srednjih, niti visoke sole, vse to na ljubo našim narodnim nasprotnikom Nemcem in Italijanom. Na naše opravilene klice po vseučilišču ostaja vlada glula, Italijanom pa hoče, kakor čujemo od naučnega ministra, v kratkem času ustanoviti visoko solo. Baš to dejstvo nas je zbralo zopet na manifestacijski shod, da odločno protestiramo proti neopravičenemu protežiranju Italijanov, proti temu, da se jim hoče na slovenskih tleh ustanoviti vseučilišče, na drugi strani pa da odločno zahtevamo od vlade enakopravnosti, da zahtevamo visoko solo v našem kulturnem središču, v beli Ljubljani.

Zgodovinska fakta, katera govoré za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, so že itak splošno znana, da ni treba jih tu ponavljati. Omenjati je pa vsejedno dejstvo, da je visoka vlada že l. 1848. pripoznala Slovincem pravico do vseučilišča v Ljubljani, govoreč po ministru grafu Stadionu interpelujučemu slovenskemu poslancu dr. Ulepiču: „Vlada se je prepričala, da je vseučilišče v Ljubljani potrebno in koristno in tako vseučilišče zahteva tudi strogo izvrševanje narodne enakopravnosti“. Pred pol stoletjem smo torej imeli Slovenci pravico do vseučilišča, ali sedaj, ko se je naša literatura in klic celo naše kulturno stanje tako nerazmerno višje dvignilo od l. 1848., sedaj nimamo več te pravice.

Vsi ugovori, katere postavljajo Nemci in vlada proti ustanovitvi slovenskega vseučilišča, so jalovi in ne držé pri razsodnem in poštenem človeku. Na eni strani se nam predbaciva pomanjkanje srednjih sol kot predpogojev za lastno vseučilišče, na drugi pa se ravno ustvarjvanje slovenskih srednjih sol z največjo brutalnostjo preprečuje. Očita se nam pomanjkanje znanstvene literature, nalašč prezirajoč dejstvo, da se baš potom vseučilišča more znanstvena literatura razvijati. Da ne bi dobili potrebnih učnih mečij za svoje vseučilišče, je tudi piškav izgovor. Narod, ki je imel moče kakor Miklošič, Vega, Kopitar, Čop itd., bode i sedaj toliko zmogel, da poda vseučilišču potrebni znanstveni naraščaj. Najbolj smešen je ugovor, da ne bi slovensko vseučilišče imelo dovolj slusateljev. Že sedaj je slovenskih slusateljev čez 450, z vseučiliščem bi se to število gotovo še znatno pomnožilo. Slovensko dijaštvo se vkljub vsem težočam, katere ovirajo studiranje slovenskega dijaka, od vseh drugih avstrijskih dijakov se najbolj množi. To nam dokazujejo izkazi c. kr. centralne statistične komisije na Dunaju. Od l. 1888/89 — 1898/99 se je dvignilo število slovenskih vseučiliščnikov od 149 na 327, torej za celih 119,46%, med tem ko so se Nemci v istem času dvignili od 6190 na 6982, torej le za 12,79%, in Italijani od 452 na 477, torej za samih 5,53%. Istotako so se slovenski gimnazijci pomnožili za 47,63%, a Italijani za 20,05%, in Nemci za samih 12,12%.

Z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča bi se dalje razbremenila ona vseučilišča, katera pohajajo Slovenci, kar bi si bilo v imenu vede same le želeli. Razvoj modernih ved nujno zahteva decentralizacijo vseučilišč. V nobeni kulturni državi ne pridejo po jedno vseučilišče sele na 3¹/₄ mil. prebivalstva, kakor ravno pri nas v Avstriji.

Klic po slovenskem vseučilišču gre po vseh slovenskih deželah, slovensko vseučilišče zahteva celi slovenski narod. I mi slovenski dijaki v Pragi se pridružujemo danes tej zahtevi in kličemo glasen memento vladi, da si ne pustimo teptati več naših narodnih pravic.

Po govoru visokosolca Stareta je dobil basedo visokosolec Ivan Lavrenčič, ki je izvajal sledete:

„Iustitia fundamentum regnorum“ blesti se napis na Dunaju kot krvava, britka ironija vsakega prava, vsake pravice. Ta „iustitia“ nima le zavezanih očij, ampak tudi zavezane roke. Slovincem se med drugimi brati na prsih germanske mačehe-vlade najslabše godi. Za slovenskega kmeta ima vlada le potni list za v Ameriko pri roki, drugega nič.

Zgodovina naroda slovenskega nam lahko služi v dokaz, da naroda, ki ima kaj življenske sile v sebi, ne ugonobi ne tuje nasilstvo ne domače tiranstvo. Slovenskega kmeta je cela stoletja sesal nemški grof, Turek je hodil na Slovensko po dekleta za svoj harem in po janičarje za svojo vojsko, Slovincem je preživel burno reformacijo, videl je lepše čase kraljestva ilirskega, dočkal leto 1848., prebil reakcijo in — še je tukaj, ne več kot poslušen hlapec nemških grofov, ampak kot narod, ki se zaveda svoje veljave.

Dosti dolgo je Slovincem tlačani, sedaj pa se hoče svobodno razvijati, v to pa zahteva v prvi vrsti, da se v Ljubljani odpre hram muz, akropolis slovenstva — slovensko vseučilišče. Pol stoletja že prosimo, a še danes ga nismo dosegli. Aksijom zdrave politike je pospeševati kulturni razvoj narodov. Le ona država kaj velja na svetovnem pozorišču, katero tvorijo kulturno visoko stoječi elementi. Ti principi pri nas se niso prodrli; zdi se, da so za moč države boljša garancija dobri kanoni in poslušni vojaki kot dobre sole in izobraženi državljani.

Kar je pomenila za češki narod ustanovitev češkega, to bi pomenjala se v večji meri slovenskega vseučilišča za nas, novo ero, dobo napredka. A vse besede poslancev so bob v steno, 488 peticij slovenskih občin roma v koš. Ugovarja se nam, češ, da še nismo zreli, kakor da bi Nemci z maturitetnim spričevalom v žepu pršli na svet. Če bi prosili v Ljubljani za nemško vseučilišče, v par mesecih je dobimo, slovenskega pa v pol sto letih ne moremo. To je politika oportunitete, a če se odreče narodu zahteva tako eminentnega pomena za njegovo eksis-

stenco, tedaj bi se morali gospodje v ministertvu ozreti po temeljitejših vzrokih. To že ni več oportuniteta, to je furor teutonicus.

Čas bi že bil, da bi si gospodje na Dunaju zapomnili, da se v Avstriji proti Slovanom ne more vladati. Koga se prav za prav vlada boji? Nemcev? Ti se boje le Boga, torej se vendar ne bodo bali enega nedolžnega slovenskega vseučilišča. Ali mogoče ni denarja? Če finančnega ministra niti vojni minister ne spravi v zadrego, radi ponižnega slovenskega vseučilišča ne bo demisioniral. Kje tleči vzrok: visoka vlada je slabe volje, kot so večkrat vse visoke gospe. Toda ko se jej bliža črnooki Italijan, mine milostivo slaba volja, v katero jo je bil spravlil plebejski Slovenec. Kuko je z njim sladka, vse mu obljudi. Mi Slovenci smo toliko kavalirski, da pripoznamo Italijanom pravico do vseučilišča, a protestujemo proti temu, da bi vlada na naše stroške druge osrečevala. Dogodki zadnjih dnij kažejo, da vlada hoče Italijanom v Trstu ustanoviti vseučilišče. To bi bil za Slovence naravnost casus belli. Ne-le da nam nicesar ne da, še vzane nam in da nasprotniku. Tako se slovenskega naroda, ki je toliko krvi proli za Avstrijo, ne sme žaliti, to bi bila parodija ustavnega življenja, persiflaža pravice. Če hočejo Italijani vseučilišče, naj jim ga vlada ustanovi v Tridentu, kjer bi ga rad imel ves južni Tirol. V Trstu ga hočejo le irredentovci, da bi s tem še glave zasadiji kremplje v meso slovenstva ob Adriji. To kažejo jasno glasovi iz Padove, Verone in Pavije, ki prihajajo čez mejo. Za bagatelo jednega vseučilišča bi se cela Italija ne vzmernjala. Avstrijska vlada, četudi je žalosten član trozveze, menda ne bo tako kratkovidna, da bo laski irredenti na slovenskih tleh zidala „fortezze“. Trst še ni italijanski, uradno izkazanih je Slovencev 25.000, fakično nas je polovica več, in Slovenci jedini se branijo v Trstu črno-rumeno zastavo in dvo-glavega orla avstrijskega, vse drugo je italijansko ali prusasko.

Ni dovolj da so dobili Madjari tako po ceni Reko, sedaj naj da vlada še Trst Italijanom, tako da si zazidamo jedino okno v svet, katero še imamo.

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Stenkwicz. — Posl. Podravski.

(Dalje.)

»Nū,« odvrne Matija, »Siegfrieda jaz že uženem v kozji rog, ker po milosti gospoda Jezusa še vedno čutim moč v svojih kosteh. Vendar ti se ne precenjui, kajti Arnold je pravi orjak!«

»O, da! Bomo videli!« odvrne Zbišek.

»Ti si močan, tega ne tajim, toda dobijo se še krepkejši od tebe. Ali si mar pozabil na one naše viteze, katere sva videla v Krakovem? Ali bi ti nadvladal gospoda iz Tačeva, ali Paška Zlodeja iz Biskupic, ali Črnega Zaviša? Ne bodi lahkomisljen, marveč pazi, kaj delaš.«

»Rotgier tudi ni bil slab,« zamomlja Zbišek.

»Ali zá-me ne bo nikakega posla?« vpraša Čeh. Vendar pa na svoje vprašanje ne dobi odgovora, kajti Matijčeve in Zbiškove misli so bile obrnjene nekam drugam.

»Ako nam Bog da srečo,« reče Matija, »pa se moramo pobrniti, da dospemo čim poprej v mazo-veško puščavo. Ondi bomo na varnem, in vse bo srečno končano.«

Vendar čez nekaj časa vzdihne globoko; očividno si je domislil, da še takrat ne bo vse končano, ker bo treba storiti kaj z nesrečno Jagjenko.

»Ej!« zamomlja, »čudna so pota božje previd-

nosti. Večkrat premišlujem to, čemu ti ni bilo usojeno, da bi se bil mirno oženil in da bi jaz mirno sedel pri vama? Saj je to nekako običajno... in od vsega plemstva v naši kraljevini se samo mi klatimo po raznih mestih in krajinah, namesto da bi gospodarili doma po volji božji mirno.«

»Dā, v resnici je tako volja božja,« odvrne Zbišek. Nekaj časa so jezdili molče, na to pa se obrne stari vitez k sinovcu ter reče:

»Ali ti zaupaš temu klativitezu? Kak je ta človek?«

»On je jako lahkomisljen in morda celo nečimeren človek, toda meni je jako naklonjen in njegovega izdajstva se ne bojim.«

»Ako je tako, pa naj odjezdi naprej, da se oni ne splašijo, ako jih dohiti. Naj jim reče, da je ušel iz sužnosti, kar mu bodo jako lahko verjeli. To bo mnogo bolje, nego takrat, ako nas zagledajo od daleč. V tem slučaju se bodo skušali skriti in se pripraviti na branbo.«

»Po noči on že ne gre sam naprej, ker je jako plah,« odvrne Zbišek, »toda po dnevu me poslušā. In to bo tudi bolje. Naročim mu, naj se trikrat na dan vstavi in počaka na nas. Ako ga ne dobimo na odločenem mestu, pa bo to znamenje, da je on že pri njih, in takrat gremo po njegovem sledu ter planemo nepričakovano po njih.«

»Ali kaj, ako jih on opozori na nas?«

»Nikakor, on mi je bolj naklonjen, nego njim. Rečem mu takisto, da hočemo tudi njega zvezati, kadar jih zmagamo, da se mu potem ne bo treba bati njihove osvete. Naj jim ne prizna, da je naš človek.«

»Ti jih torej hočeš pustiti žive?«

»Kaj drugega?« odvrne Zbišek začudeno. »Glejte, ako bi to bilo v Mazoviji ali kje pri nas, pozvali bi jih na dvoboj, kakor sem tudi jaz pozval Rotgiera, in pobili jih na smrt. Toda tukaj, v njihovem kraju, je to nemogoče... Tu gre za Danušo in za čim urnejši beg. Vse to je treba opraviti tiho in urno, potem pa nalik sopari urno izginiti v mazoveški puščavi. Ako vdarimo povsem nepričakovano po njih, jih morda zaskočimo brez orožja in brez mečev. Kako jih naj potem ubijemo? Mene je strah pred sramoto. Saj mi smo opasani vitezi prav kakor oni.«

»Dā,« reče Matija, »morda pa le pride do boja.«

Zbišku se naježijo obrvi in z lica se mu je čitala silna želja po boju, prirojena očividno vsem moškim iz Bogdanca. V tem hipu je bil močno podoben Matijcu, kakor bi bil njegov sin.

»Tudi jaz bi hotel to,« spregovori zamolklo. »Jako rad bi vrgel onega krvavega psa Siegfrieda Jurandu pod noge. Bog daj to!«

»Bog daj to, Bog!« ponovi takoj Matija.

Tako se razgovarjaje so prejezdili velik kos poti, med tem pa je nastopila mirna, tiha, toda temna noč. Morali so se vstaviti, da so dali odduška konjem ter se okrepači z jedjo in spanjem.

Še poprej nego so se vlegli spat, zapove Zbišek Sanderusu, da mora iti jutri naprej, v kar je ta privolil, izprosviši si samo to, da sme v slučaju nevarnosti, ki bi mu grozila od kake zverine ali ljudi, pri-teči nazaj k njim, in da se sme po štirikat na dan vstaviti, kajti v samotni se ga polasča vselej nekak

Slovenci, ki so na tej zemlji avtohtoni, kličejo Italijanom: Hands off! Vladi pa odločni veto!

Protestujemo dalje tudi proti temu, da bi se vprašanje o slovenskem vseučilišču stavilo v jedno vrsto z vprašanjem italijanskega vseučilišča. Tu je bistveni razloček. Za italijansko kulturo v občini bi bilo to vseučilišče irelevantno, nam Slovincem pa ima biti vseučilišče zibelka duševnega prepoveda. Italijani imajo v Trstu vsega, Slovenci ničesar, 6000 otrok je brez ljudske šole. Kaka logika je to? Petim sto italijanskim dijakom hoče vlada ustanoviti vseučilišče, 6000 slovenskih otrok pa pušča brez ljudske šole. Le naj pritiska Avstrija Italijane na srce, saj si redi na prsih gada, ki jo vseka do krvavega. In takrat bodo zopet dobri plebejski Slovenci, ko bo treba braniti Trst in Primorje.

V teh hudih časih, ko nas tlači sovražnik in tepe nevaležnost države, moramo si sami pomoči, potrojiti se moramo pri delu, da ostanemo na površju. Za to apelujemo na vse državne poslance, da bi kazali več zanimanja za tako eminentno važna vprašanja kakor so vprav: slovensko vseučilišče v Ljubljani in slovenske ljudske šole v Trstu.

Upanja, da bi te besede padle na rodovitna tla, ni nobenega; ministri ne dobe niti jednega sivega lasu radi naše resolucije — pa to naj nas ne plaši. Čim bolj so na Dunaju gluhi, tem bolj bodimo mi glasni. V časih, ko sčitiyo hajoneti proste varalice in se obeša one, ki protestirajo proti nasilju — nimamo ničesar dobrega pričakovati. Toda zgodovina nas uči, da vsaka dobra stvar gre počasi naprej. Zito počasi zori, med tem ko osat bujno poganja.

Verujem v bodočnost Slovanstva, verujem v dan obračuna. Časi, ki je Slovan branil zapadni Evropi hrbet, da germanskih livad niso poteptala turška kopita, so minoli, Slovan gre na dan in hoče tekmoovati v svetovni areni vede in znanstva, da se pokaže, je-li res njegova črepinja tako trda, ali je lrsa ona prof. Mommsena, ki ne razume pojma narodne enakovrednosti.

Ona burja, ki danes brije po Kraljevem Zagrebu, brila bo enkrat čez grobove naših sovragov. Končujem z največjim Čehom sedanje dobe dr. Riegrom: Ne dej me se

Domache in razne novice.

Za bratski narod hrvatski:

Rojaki!

»Soča« je prva pozivala v jako obzirni obliki, naj se priredi v Gorici skupni protestni shod proti divjanju trinoga Kuhena Hédérvarija med bratskim narodom hrvatskim. Da, hotela je prepustiti celo prvo besedo nasprotni stranki, ki ima danes večino izvoljenih zastopnikov naroda.

strah, celo v obljudenih krajinah, kaj še le v tako divjem in odurnem gozdu, kakor je ta, v katerem se sedaj nahajajo.

Na to si pripravijo ležišče, in okrepčavši se z jedjo, se vležejo na kože pri malem ognjišču, zakurjenem ob cesti. Služabniki so čezli pazljivo konje, kateri so se urno najedli ter zadremali, položivši glave drug drugemu na vrat. Vendar ko je posrebril prvi svit drevesa, je skočil Zbišek prvi po koncu, sprebudil tudi tovariše in takoj so odrinili dalje. Zopet so lahko našli sled orjaškega Arnoldovega konja, ki je bil vtisnen v blatni že nekoliko osušeni zemlji. Sanderus odjezdil naprej ter jim izginje mahoma izpred očíj, ali čez tri ure so ga zopet našli na odločenem mestu. Rekel jim je, da še ni videl žive duše, razven velikega bivola, pred katerim pa ni zbežal, ker se mu je žival prva umaknila s poti. Pač pa jim je pravil opoldne, da je videl človeka-čebelarja z lestvo v roki, katerega pa ni zadrževal iz strahu, da bi jih morda vtegnilo biti v gozdu še več. Skušal ga je izpraševati to in drugo, toda nista se mogla razumeti.

Ko so zopet odšli dalje, se je jel Zbišek čimdalje bolj vznemirjati. Kaj bo, kadar pridejo v višjo suho krajino, ker na trdi poti ne bo mogoče več opaziti sledu? Kaj, ako bo njihovo iskanje trajalo predolgo ter jih privede v obljudeno okolico, kjer so se ljudje že davno privadili služiti Križarjem. Tam bi bila Danuškina rešitev nemogoča, ker bi domačini Siegfriedu in Arnoldu brez dvoma priskočili na pomoč, zlasti ako še nista našla zavetja za zidnami kakega gradiča.

Na srečo je bila ta bojazen prazna, kajti na naslednji postaji že niso našli več Sanderusa, pač pa so našli na veliki jelki, stoječi ob cesti, obsekano skorjo v podobi križa. To znamenje je bilo še le prav kar vsekano. Mahoma pogledajo drug drugega, lica

Toda ta poziv ni našel zaželjenega odmeva, pač pa sklicujejo klerikalci pod pozabljenim imenom nekdanje »Sloge« javni shod z unaj Gorice — v Št. Petru.

Očitno je, da klerikalcem ni nič za dostojen, veličasten nastop goriskih Slovencev, ki bi mogočno vplival navzdol in — navzgor, marvač pred očmi jim je edino ie strankarska korist, vodi jih edino le sebična strankarska strast, ki jih je privedla tako daleč, da hočejo v tako resnih časih zlorabiti v povzdigo že pozabljene »Sloge« celo žalostni, obupni položaj bratov Hrvatov.

Ker torej ni mogoče sklicati v Gorico skupnega shoda obeh strank, kar se je zgodilo celo v Ljubljani, sklicujemo

javni shod

v nedeljo ob 11. predpoldne v Gorici. (Kraj in dnevni red v »Primorcu«, v prihodnji »Soči« in na lepakih).

Rojaki! Vsi, katere pretresajo škandalozni, za ves civilizovani svet sramotni dogodki azijatskega tiranstva na Hrvatskem, prihitite v nedeljo na ta protestni shod, na katerem javno povemo vsemu svetu, da hočemo z brati Hrvati kakor jeden mož bojovati, živeti in umirati! — Na mnogobrojno svidanje!

V Gorici, 3. junija 1903.

Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.

Imenovanje. — G. Rudolf Rasteiger je imenovan c. kr. sodnim oficijalom pri deželni sodnji v Ljubljani.

Današnja »Soča« je izšla le na 4 straneh zaradi praznikov, ki so vzeli delu v tiskarni mnogo časa. V enem dnevu nismo mogli več prirediti.

Pevskemu in glasbenemu društvu je daroval 5 kron g. Luka Križnič, vratar bolnišnice usmiljenih bratov, ker se ni mogel udeležiti slavnosti v Ajdovščini. Iskrena mu hvala!

Pevsko in glasbeno društvo vabi gospodične pevke k pevskim vajam vsak torek in četrtek ob 6. uri, g. pevce pa vsak torek in petek ob 8. uri v društvene prostore. Društvo priredi vrtno veselico dne 28. junija. Prosi se za točno prihajanje k vajam.

Ljubljanski igralci v Gorici. — Sinoči je bila gotovo najlepša, najbolj dovršena slovenska gledališka predstava, kar jih je bilo doslej v Gorici. Družba članov ljubljanskega gledališča prireja v poletnem času predstave po Slovenskem, kjer naši rojaki nimajo prilike, da bi videli in slišali dobro slovensko igro. Pač vse hvale vredno delo! Zakaj? tega gotovo ni treba razlagati! — Človek bi mislil, da se bo vse trlo v dvorani »Goriške Čitalnice«, ali ljubljanski gostje so doživeli sinoči bridko razočaranje, kajti udeležba je

bila neznatna, goriskih Slovencev naravnost nedostojna! — Res je, da je bilo oba praznika veliko zabave in da so posebno zadnjo noč še v poznih urah postelje čakale na svoje gospodarje, ali več občinstva pa bi le bilo lahko na tej prelepi slovenski predstavi! — Vemo, da je prav mnogo motilist »priredi«, čes, da »G. Č.« nekaj prireja in vabi, toda to je bila le oblika, dasi ne dovolj previdno izbrana! — Zato pričakujemo drevi, ko bo druga in zadnja predstava, veliko večje udeležbe, posebno pa mladeži obojega spola. Naše srednje šole in učiteljišče morajo dati več poslušalcev, saj je malo takih prilik, da bi slišali dovršeno igro v slovenskem jeziku.

Sinoči se predstavljali Moserjevo veseloigro »Huzarji«. Režiser g. Dobrovoiny je mojsterski igral ulogo majorja Orlovca; gospa Dobrovolná pa je naravnost divno rešila vlogo najtike Vere, žene pl. Blagaja. Gospa Danilo nam je predstavljala huzarskega poročnika tako naravno, da bi prevarila se vse mlajših očíj nego so bile dobitičine majorja. — Gospica Kočevarjeva je imela manjšo vlogo majorjeve hčerke Berte, ali tudi v tej je pokazala svoj izredni umetniški talent. Oskarja pl. Blagaja nam je kazal g. Nučić, drugega huzarskega poročnika pa g. Danilo, oba z vso spretnostjo, priznavano v središču Slovenije. — Slugo Ivana je naravnost izborno igral g. Molek; zbudil je obilo živahnega smeha. — Občinstvo je pazljivo sledilo igralcem, katere je odlikovalo s ploskanjem... No vidi se, da je večina naših meščanov čudno vzdržljiva s tako vrsto pohvale... Kako smo mrzli, kako mrzli! Ali pa bodi to znak še česa bolj obžalovanja vrednega?!

Danes veter bo Dumasova veseloigra »Ženski Otello«. Igralo bo 7 oseb. Pričakujemo drevi dostojne udeležbe! Torej drevi — v Čitalnico!

Narodno slavlje v Ajdovščini-Šturiju je skončalo tako, kakor je bilo pričakovati, veličastno, sijajno. Veselični odsek je res neumorno deloval, in društva so se z neko posebno radovoljnostjo odzvala klicu v Ajdovščino na binkoštni ponedeljek. In na ta dan se je okitila naša Ajdovščina, in ž njo Šturje, ovenčala in trobojnice so zaplaval s hiš v znak, da se ima vršiti sredi divne Vipavske doline, lepote sveta, narodno slavlje, kakoršnih se malo prireja širom naše domovine. Od vseh stranij, z Vipavskega, z Notranjskega, z Goriskega, iz Trsta, s Krasa itd. pa so hiteli ljudje v prelepo našo Ajdovščino od ranega jutra do poznega popoldne. Dasi so se zbirali na nebu oblaki ter pretili izsuti iz sebe dež in točo, vendar niso zadržali občinstva, namenjenega na veliko narodno slavlje v Ajdovščini-Šturiju. »se, kar je bilo namenjeno tje, vse je prišlo, in tega občinstva je bilo prelepo, impozantno število; tudi oba vlaka, zjutranji in popoldanski, sta privedla s seboj premmogo ljudi.

Iz Gorice so došli ob 10. uri pevsko in glasbeno društvo, Sokol in delavsko podporno društvo. Pozdravil jih je predsednik veselicega odseka, odzdravil je v imenu njih starosta goriskega Sokola dr. Treo. Idrijskanje so došli okoli poludne, za njimi Tržancanje. Med tem časom so se zbrala tudi razna druga društva, katera so bila priglasila svojo udeležbo, in ko so poobedovali ter se razvrstili, je pričel kmalu po 2. uri obhod po Ajdovščini in Šturiju, ki je trajal skoro dve uri.

V Šturiju je pozdravil društva župan z občinskim zastopom, odgovoril je dr. Tuma, in ko so prišla v Ajdovščino, jih je nagovoril ajdovski župan, odgovoril pa je Kamuščič iz Trsta. Obhod sam sebi je bil nekaj veličastnega, toliko društev, toliko zastav, in na čelu njim Sokoli. Prvi je korakal idrijski Sokol. —

Po vrnitvi je pričel vsprede veselice, kakor je bil naznanjen. Prvo je nastopilo tržasko društvo »Kolo« ter zapelo »Vrbico«, na to pa je nastopil slavnostni govornik dr. Rudolf Gruntar. Kraju in času primerno — saj se je vršil vsprede na Lavričevem trgu v Ajdovščini — si je izbral njegovo geslo: Vse za omiko, svobodo in napredek ter povdarjal zlasti eminentno važnost omike. Govoril je lepo, prepričevalno in žel zaslužen pohvalo. Izmed društev, ki so nastopila, nam je omeniti poleg itak že znanih tržaskih »Kolašev«, katerih ni potreba se posebej hvaliti, tudi pevsko društvo iz Rihemberga-Brijj, »Školj« iz Šmarij, »Nanos« z Goč in pevsko društvo iz Dornberga, katerih proizvajanja so občinstvu vrlo ugajala. Omenjati moramo, da je tudi našo pevsko in glasbeno društvo storilo svojo dolžnost.

Kar se tiče nastopa Sokolov, moramo pač dati čast idrijskemu Sokolu, ki je pod vodstvom br. Novaka na bradlji in drogu ter proste vaje naravnost krasno izvajal. Na bradlji in drogu je nastopalo po 5 idrijskih in 5 goriskih Sokolov. Poleg imenovanih dveh sokolskih društev sta se udeležila slavlja tudi prvaki in solkanski Sokol.

Po končanem nastopu Sokolov se je razvil živahen ples, drugi ljudje pa so se zabavali po svoje, dokler ni prišel čas odhoda. In ko so se razšli, so nesli s seboj prepričanje, da so doživeli krasen dan, kateri obdržijo v živem spominu. Slavlje je bilo divno, impozantno, naj bi doživela naša probujena Vipavska dolina še takih, za prirejeno pa gre vsa čast vsem onim, ki so se tako resno trudili za isto. Vsploh ni izostal, ta naj jim bo v zadoščenje.

Poseben vlak je torej vendarle vozil v ponedeljek popoldne iz Gorice v Ajdovščino in k sreči tudi iz Ajdovščine v Gorico. Naznanilo, da bo vozil, je prišlo precej pozno, zato pa se je dalo že naprej misliti, kak da bode ta vlak. In res je bil imeniten, skrpučalo raznih avstrijskih in italijanskih vozov in pa tistih slavnih vozov za živino, prirejenih za transport tako — le po vojski.

jezdili velik kos poti. Kazalce na uri se je že pomaknilo na tri. Sanderus je torej že davno med njimi ter je imel čas povedati jim svoje dogodbe. Samo, ako nas ni izdal.

»Ne izda nas!« odvrne Zbišek.
»In ako so mu verjeli,« doda Matija, »kajti ako bi mu ne verjeli, pa mu bo predlo slabo.«
»Ali čemu mu ne bi verjeli? Ali mar oni vedó za nas? Ali njega dobro poznajo. Saj se vendar večkrat pripeti sužnju, da uide iz sužnjosti.«
»Jaz le mislim na to, ako jim je rekel, da je zbežal iz sužnjosti, da se vtegnejo morda bati preganjanja ter takoj odidejo dalje.«
»Ne. On jih pridrži, oni pa tudi vedó, da preganjanci ne pridejo tako daleč.«
Nekaj časa so molčali, kmalu pa se zazdi Matijcu, da mu Zbišek nekaj šepeta, zato pa se obrne in vpraša:
»Kaj praviš?«
Toča Zbišek je obračal oči proti nebu ter ni šepetal ničesar Matijcu. Priporočal je Bogu Danuško in svoje drzno podjetje.

Tudi Matija se je prekrizal, toda komaj je napravil prvo znamenje svetega križa, kar se vrne k njim jeden od naprej poslanih služabnikov ter reče:
»To je ogljarska koliba! Tukaj so...«
»Stoj!« zašepeta Zbišek, in v tem hipu skoči s konja.

Za njim skočita s konj še Matija in Čeh ter drug zinečad, od katerih trije dobé zapoved, naj ostanejo tu pri konjih in naj pazijo, da kateri, česar pa ne, da Bog — ne bi zarezgetal. Ostalim peterim pa reče Matija:
»Ondi sta dva vojaka in Sanderus, katere takoj zvežite. Ako bi bil kateri oborožen ter se hotel braniti, udarite ga samo s palico po glavi.«

(Dalje pride).

»Požurimo se za solncem. Od zadnje postaje do mesta, na katerem je bilo vsekano znamenje, smo pre-

No, pa vlak je vendarle bil. Sicer bi bil bolj primeren za kake pobožne in potrpežljive romarje, ki pričnejo delati pokoro že v vagonu, nego za ono boljše občinstvo, ki se je hotelo poslužiti tega vlaka, nò, ali vlak je le bil! Morda pride počasi tudi ravnateljstvo c. kr. drž. železnic v Trstu do tega prepričanja, da kadar kličemo po kakem vlaku, da takrat se ne peljejo po njem samo ljudje romarskega kroja, ampak tudi — drugačni. Pa bodimo potrpežljivi, morda nam prinese ta potrpežljivost vendarle končno pošten popoldanski vlak iz Gorice v Ajdovščino. Potreba takega vlaka se je pokazala dosti jasno dne 1. junija t. l.

Sadljarska razstava in drugi vipavski kmetijski shod v Prvačini. — Pridržuje si obširnejše poročilo za prihodnjo številko, poročamo danes le toliko, da je z razstavo črešenj in drugih zgodnjih pridelkov, ki se je v nedeljo otvorila v Prvačini, po mnenju strokovnjakov naše kmetijsko na Vipavskem storilo lep korak naprej. Posebno g. Gombač iz Ljubljane se je jako laskavo izrazil o razstavi ter rekel, da bi moral naš del vipavske doline služiti v zgled kranjski Vipavski. Razstava radi neugodnega časa ni bila tako obiskana, kakor bi bilo želeli. Otvoril jo je g. dvorni svetnik grof Attems. Popoldanski shod je bil razmerno dobro obiskan. Predsedoval mu je g. Jakoncic. Sklenjenih je bilo več resolucij glede kmetijskega društva, glede obrambe proti slani, colnine na sadje iz Italije, nagrad vzornim kmetovalcem itd. Imena odlikovancev radi razstavljenega sadja in vin prinesemo tudi prihodnjic.

Kjo bo laška pravna akademija? — „Piccolo“ je izvedel z Dunaja, da je naučni minister dr. Hartel privatnim potom sporočil prof. Mussafia, da se italijanske paralele inomostskega vseučilišča premeste v Trst. V ta namen se vrše pogajanja s trgovskim ministerstvom, da bi se v Trstu ustanovila pravna akademija v zvezi s trgovsko visoko solo. Poleg tega da se ustanovi tudi mešana fakulteta, na kateri se bodo predavale znanosti in literatura. Prof. Mussafia da takoj skliče italijanske poslance, katerim to sporoči.

V morske kopeli v Gradežu je sprejetih brezplačno 28 otrok iz Gorice, 12 iz goriške okolice, 18 iz gradiščanskega okraja, 7 iz tolimskega, 4 iz sezanskega ter še 7 drugih.

Kdo želi sovražstvo med ljudmi? — Graški škof dr. Schuster je v svojem pastirskem listu zabilil svojim vernikom, da ne smejo pozdravljati nekatolikov ter ne smejo z njimi prijateljsko občevati, kajti drugače se jako pregrešijo. V tej stvari so stavili nekateri nemški poslanci v državnem zboru interpelacijo, v kateri poprašujejo, zakaj se ne zaplenjajo taki škofovski listi, ki oznanjujejo sovražstvo, dočim se listi plenijo za vsako malenkost. — Po potih ščevanja in sovražstva si katoliška cerkev pač ne postavlja trdnih tal, marveč si jih izpodkopljuje, in ako pojde tako naprej, tudi izpodkoplje.

Občinske volitve v Št. Andrežu so se vršile v sredo in četrtek. Izvolili so 12 prejšnjih starašin ter 6 novih. Volitve so se vršile v redu in miru tako, kakor malokje v naši deželi; tudi rekurza ne bo nobenega. Občinarji pričakujejo, da bo novo starašinstvo tudi v redu in miru vršilo svojo ne-lahko nalogo.

Pozor pri kupovanju gob! — Tukajšnji magistrat opozarja občinstvo, naj ne kupuje gob izven pokritega trga na Verdijevem tekalšču. Prodajati gobe okoli po mestu je prepovedano ter zapade prodajalec kazni.

Pred volitvijo starašinstva v Kamnjah je bil v Kasovljah nekaj shod, kakor nam pišejo. Govorilo se je, da je šklical shod župan Pavlica, ali mi vemo, da tiči za tem tudi kamenjski župnik Kosec. Ta bi namreč rad videl, da bi mu sezidal palačo, ki bi se že od daleč videla. Dopolnilnik pa je nasproten temu, ter pravi, da imajo že dosti skrbi domačih v rihemberski občini ter jih ni volja, prispevati še za farovž v Kamnjah. Ali bi ne bilo bolje napraviti pri postaji združeno hišo, kjer bi imeli zatočišče za sadje, vino, grozdje in druge pridelke.

Padel pod vlak. — Na binkočno nedeljo so bili natlačeni vsi vlaki, ki so vozili po črtah v Trst in iz Trsta v našo deželo. Tako je bilo tudi na vlaku št. 647/577, ki je šel v nedeljo zvečer v Trst. V Trziču je imel vlak zamude 25 m, zato pa jo je ubral nekoliko hitreje proti Devinu, da bi zamudo kolikor toliko popravil. V vlaku je bilo mnogo veselega občinstva, prepevali so in govorili,

da je bilo veselje. Kar nakrat se je vlak vstavil. Železniški uslužbenci so letali ob vlaku gori in doli ter nekaj iskali. Na razna nujna vprašanja se je izvedelo, da je padel iz jednega prvih vozov nekdo pod vlak. Lahko je umeti, kako je poparila na vest izletnike, vse je hotelo vedeti, kdo je ponesrečil, kaj se je zgodilo, ali je živ ali mrtev. V jednem prvih vozov je sedel neki elegantno oblečen gospod, star okoli 30 let; poprosil je kondukterja, naj ga odvede v drug voz, ker se je bil naveličal poslušati neprestano popevanje svojih sopotnikov. Koj na to pa je odprl vrata voza ter hotel čez prehod v drugi voz. Ali tu se stopil nerodno ali se mu je spodrsnilo ter je padel pod vlak, ki ga je razmesaril in raztrgal, da je bilo groza. Na vlaku ga ni nihče poznal. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Trziču.

Ponesrečenec se imenuje dr. Karl Heinsel, je 32 let star, ter zdravnik, specialiat za oči, v Trstu. V soboto je bil prišel s svojo ženo in sinčkom v Solkan, kjer ju je pustil na letovišču, ter se je vračal sam domov. Ker so našli v kupeju, kjer je bil pred nesrečo, herbarij, je skoro gotovo, da ni hotel iti v drugi voz, marveč se je samo začasno odstranil iz kupeja.

Vstrelil se je na straži v Panovcu na binkočno nedeljo zgodaj v jutro neki vojak tukajšnjega 47. pešpolka.

V Dobravljah napravi tamkajšnje bralno in pevsko društvo dne 28. t. m. veliko veselico. Odbor prosi slavna društva, naj bi se, ako mogoče, ozirala na naznanilo ter ne prirejala za isti dan drugih veselice.

Pevsko in bralno društvo „Dom“ v Vol. Repnu je priredilo na binkočno ponedeljek veliko veselico s petjem, igro in plesom. Veselica se je prav dobro sponesla. Sodelovalo je pevsko društvo „Zvon“ z Opčin. Svirala je veteranska godba iz Mavhinj.

Tukajšnji socialni demokratje so imeli v ponedeljek opoludne v hotelu Central javen shod z dnevnim redom: Postopanje laškega parlamentarnega kluba za časa glasanja za povisjanje vojskarskih troškov; 2) socializem in nacionalizem.

Poziv slovenskim kolesarjem. — Prelepi dnevi za kolesarje so se zopet pričeli. Vsak z veseljem zasede svoje kolo, ter hiti ven na prosto uživati sveži zrak in občudovati probujajočo se naravo. V tem hipu opozarjamo Vas slovenske kolesarje, da se zopet zberete v onej družbi, katere glavna naloga je pospeševati kolesarstvo, bodisi na kratkih izletih, bodisi na daljnih vožnjah s tem, da svojim članom omogočuje prijetno, osigurano vožnjo, da jim nudi v posameznih krajih razne udobnosti ter jim v slučaju potrebe preskrbuje na svojih raznih pomočnih postajah različne potrebščine. Širom slovenske domovine po Kranjskem, Štajerskem, Koroskem, Goriskem in Primorskem ustanovljenih je za člane zveze slovenskih kolesarjev že 47 pomočnih postaj, katere so opremljene s potrebnim orodjem in drugimi pripomočki, kateri omogočujejo kolesarjem brezplačno izvršiti male poprave na kolesu, ter mu nudijo tudi prvo pomoč v slučaju kake telesne poškodbe. Na vseh pomočnih postajah osigurjena je kolesarju, če je član zveze, dobra in cenena postrežba, kakor tudi eventualno prenočišče. Za slučaj prehoda italijanske meje pridobila si je zveza zopet pravico, da smejo njeni člani prestopiti mejo, ne da bi polagali sicer običajno carino. Število sedanjih pomočnih postaj pa se bode še pomnožilo, istotako bo zvezina skrb pridobiti svojim članom še drugih udobnosti, da jim olahkoti potovanje po slovenski zemlji. Vi slovenski kolesarji pa pomagajte zvezi doseči in vršiti svojo nalogo s tem, da polnostevilno prijavite svoj pristop. Vsak slovenski kolesar bodi član „Zveze slovenskih kolesarjev!“ Vpisnina znaša enkrat za vselej 2 kroni, letni prispevek pa 3 krome. Z malimi prispevki bodej odboru omogočeno delo, ako se bo slovenski kolesar zavedal svoje dolžnosti. Po celi slovenski zemlji naj kažejo zvezini znaki, da je to naša zemlja in da jo čuvamo vsestransko in jo hočemo i na dalje. Slovenski kolesarji prijavite torej svoj pristop zvezinemu odboru v Ljubljani. — Odbor zveze slovenskih biciklistov.

Razgled po svetu.

Dogodki na Hrvaškem. — Na Dunaju zbrani hrvatski in slovenski poslanci so izdali, kakor smo že povedali, glede na dogodke na Hrvaškem poseben manifest, iz katerega posnemljemo to-le:

„Taki resni dogodki imajo gotovo tehtne vzroke. Umetno ustvarjena agitacija brez vzrokov ne more takega ognja provzročiti, posebno pa ne med kmetiskim ljudstvom, ki je povsod najbolj konservativen element. O razmerah, ki vladajo na Hrvaškem in v Slavoniji, je pa vnanji svet žalibog slabo poučen. V tej deželi, ki je toliko prestala, vlada pod krinko ustavnosti gola nasilnost. Še trije odstotki prebivalstva nimajo volilne pravice, a med volilci je velik del državnih uradnikov, ki se ne smejo predrzniti, da bi glasovali proti vladnim kandidatom. Večine pri volitvah se delajo s silo in z nasilnostimi. Časopisje je zatirano, kakor v nobeni drugi deželi. Opozicijsko časopisje se preganja z globami, z zaporom in s konfiskacijami. Za vladanja sedanjega bana je bilo 102 časnikov 3702krat zaplenjenih in v eni sami številki uradnega lista („Narodne Novine“ z 18. maja 1903 št. 113) je bilo natanjenih petnajst konfiskacijskih razsodb. Neki zagrebški dnevnik je od 1. novembra 1883. do 27. maja t. l. doživel nič manj ko 958 konfiskacij. Občinske avtonomije ni kakor je sploh vse avtonomno življenje podvezano. Politični delikti ne spadajo pod judikatururo porotnih sodišč, izvzemši one delikte, ki jih stori časopisje. Nič boljši ni gospodarski položaj. Vseled obstoječega razmerja z Ogrsko dobiva Hrvaška za svoje potrebščine samo 44 odstotkov lastnih dohodkov, v resnici pa še manj, to pa radi nepopolnih zapiskov o dohodkih, kakor je razvideti celo iz nuncijskih ohrskih in hrvaških regnikolarne deputacije. Ti dohodki ne zadoščajo niti za pokritje stroškov avtonomne uprave; ker je za skupne zadeve (zlasti za vojaštvo, za ogrski drž. dolg in za investicije na Ogrskem) treba velikih izdatkov, je davčni pritisk neznošen. To je provzročilo tako izseljevanje naroda, da je sedaj skoro deseti del vseh Hrvatov onstran Oceana. Z izseljevanjem gineva narodnogospodarska moč dežele in prišlo je že do tega, da avtonomna vlada — to je tudi unikum parlamentarnega regima — nima proračuna in ga tudi ne more sestaviti. K temu pride še vladni sistem, ki dopušča, da se krše po pogodbah, obveznih za obe strani, hrvaški zajamčene pravice. Tako se usiljuje na Hrvaškem madjarščina kot uradni jezik pri železnici in drugih skupnih uradih in sicer v očitnem nasprotju s §§ 56. in 57. ogrsko-hrvaške pogodbe, po kateri mora biti na Hrvaškem in v Slavoniji hrvaščina izključni uradni jezik. Enake kršitve so se zgodile z razobejanjem ogrskih zastav na uradih na Hrvaškem in v Slavoniji, ker je to v očitnem nasprotju s § 61. in 62. istega osnovnega zakona, o katerih se glede hrvaške govori samo o eni zastavi — o hrvaški — v tem, ko se morajo pri zadevah, ki so skupne z Ogrsko, rabiti ne ogrska zastava nego združena grba ogrski in hrvaški kot zakonita emblema. Zadnji čas, ko se je na Hrvaškem vprito obnovitve finančne pogodbe z Ogrsko začelo razvijati živahno delovanje po shodih, ki so se delali na zboljšanje nezadostnih finančnih razmer, so se vzlic zakonito zajamčeni svobodni zborovanja prepovedali ne samo javni, nego tudi zaupni shodi. Iz navedenega spozna vsakdo, da gibanje na Hrvaškem in v Slavoniji ni prevratno in da ni izbruh narodnega sovražstva. Hrvaška zahteva po svojih zastopnikih in po svojem časopisju, da se spoštujejo po bilateralnih pogodbah zajamčene pravice. Zadnji dogodki so gotovo tudi pripomogli razgnati predsodke, ki so razširjeni glede hrvaškega naroda. Hrvaški narod, ki si je pridobil toliko zaslug za civilizacijo, ki je s krvjo najboljših svojih sinov ohranil kulturo pred ope-tovanimi naskoki barbarizma, si ohrani sedaj, ko je bolj poznan in pravičneje sojen, tudi za prihodnost simpatije civilizovanega sveta, katere simpatije bodo njegov najmočnejši zavveznik za dosego narodnega ideala.

Iz Ljubljane poročajo, da je došlo po-velje, poslati zopet večji oddelek vojaštva v Zagreb. — Iz Čakovca poročajo, da so zasedli madjarski orožniki most pri Varaždinu, kateri skrbno čuvajo ter pazijo na osebe, ki gredo v Medjimurje, kajti tam opazajo veliko razburjenje. — V Samoberu so udrli izgredniki v grad grofa Erdödyja ter pometali vso opravo proč in opustosili grad. Orožniki in vojaki so le s težavo pregnali množico. — V ponedeljek se je vršil pri Celju napovedani ljudski manifestacijski shod za Hrvate; shod je bil velik, sijajen.

Velika slavnost v Postojni. — V Postojni bo dne 14. t. m. velika slavnost povodom razvitja zastav „Sokola“ in „Čital-

nice“. Ljubljanski Sokol si je najel poseben vlak. Gotovo, da pohiti na ta dan v Postojino tudi več občinstva iz naše dežele, zlasti se, ker bo tudi dana prilika, ogledati si postojinsko jamo.

Nova prodajalnica mleka v Trstu. — Na novo ustanovljena mlekarna v Hrušici pri Podgradu, ki je urejena po najnovejših zahtevah racionalnega mlekarstva, odpre dne 1. junija lastno prodajalnico mleka, sirovega masla, skute, sira itd. pri sv. Jakobu, na takozvanem „Campo San Giacomo“.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju bo imelo svoj redni občni zbor dne 5. junija t. l. v restavraciji: „zum Grundstein“ VIII. Josephstädterstrasse. Začetek ob 8. uri zvečer. Svobodomiselni slovenski gostje dobrodošli! Odbor.

„Slovenska Matica“ v Ljubljani vabi na XXXIX. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 17. t. m. ob 1½ pop. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani. Vrsta razpravam je običajna, kakor druga leta.

V Ljubljano je prišel včeraj nadvojvoda Josip Ferdinand, kateri ostane tam prideljen 27. pešpolku. Sprejelo se ga slovesno civilne in vojaške oblasti ob grmenju topov.

Peti slov. časnikarski shod v Plzinju. Binkočne praznike se je vršil peti časnikarski shod v Plzinju, kateri je bil dobro obiskan, kakor prejšnji. Otvoril je zborovanje M. Chylinški z dolgim primernim nagovorom, povdarjaje važnost shoda ter izrekaje nado, da bodo razprave mirne in veličastne. Predsednikom shoda je bil izvoljen Hrvat dr. Mazura iz Zagreba, Malorus Markov podpredsednikom in drugim podpredsednikom Srb Fabris iz Dubrovnika. Poslali so udanostno izjavo cesarju. Banket je priredil časnikarjem občinski svet plzenski.

Jednakost v Ameriki. — V pokrajini New-Orleans je izšel nedavno zakon, po katerem morajo imeti vsi oni vlaki, ki vozijo skozi ulice, za zamorce posebne oddelke. V drugih pokrajinah se je že l. 1889. zaukazalo raznim železniškim družbam, da morajo v svojih vlakih napraviti za uboge črnce posebne prostore, in sicer za ženske druge, za moške druge. Ta razlika je posledica one mržnje, ki jo gojijo Amerikanci, posebno oni iz južnih pokrajin, proti črncem, katerih se ogibljejo kot nižje rase. Amerikanska svoboda in enakost velja pač samo za bele Amerikance. Če bodo še nadalje tako postopali, ne bo zamorsko vprašanje nikdar povoljno rešeno.

**Wilhelmov
zeljiščni sok**

že dolgo let priljubljen

sok proti kašlju

1 steklenico K 2-50,
poštni zavoj — 6 stekl. K 10

franka na vsako avstro-ogrsko pošto razpisati

Fran Wilhelm, lekarnar

e. kr. dvorni zalagatelj

v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče niraberškega in drobnoga blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadičice in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šovlarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmihlo s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Novost! Fotografije,

izdelane navadno in v najmodernejšem stilu, takozvane „Imperial“ platino bromit, priporoča

A. Jerkič,
odlikovan fotograf v Gorici,
Gospeska ulica 7.

Vsakdo naj si ogleda izložbo, naj primerja izdelke z izložbami konkurenčnih tvrdk in naj sodi.

V najem

se odda stanovanje v I. nadstropju v Dol. Vrtojbi obstoječe iz 3 sob in kuhinje. Stanovanje je zdravo in suho ter tik cerkve. Pogoji poizvedo se tam.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolče za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Zaloga piva

iz prve kranjske izvozne pivovarne in sladovne na par

T. Fröhlich-Vrhnika (Kranjsko).

Priporoča se za bodočo sezono cen. gg. gostilničarjem in zasebnikom iz mesta in dežele v svrhu blagohotnih naročil izbornih vrst piva kakor: »Eksportno marčno«, »Kranjski biser« in »Granat-Porter« v sodčih in steklenicah. Jamči se za solidno in točno postrežbo po najnižje mogočih konkurenčnih cenah. — Za udobnost cen. gg. odjemalcev iz Vipavskega ima tvrdka na Gorici »pri Rebku« in v Dornbergu pri Alb. Sinigoj-u z ledom in vedno svežim pivom dobro oskrbljene ledenice.

Glavni zastopnik za Gorico in deželo

Josip Rován,

s zalogo v Gorici — Rabatišče št. 20.

Vsaki gospodinj

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobi okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Novi živinski semenj

v II. Bistrici

se bode vršil dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer I. prvi pondeljek meseca junija, II. pa prvi pondeljek po malem Šmaru.

Županstvo Ilirska Bistrica na Notranjskem.

Rimske toplice v Tržiču

(Monfalcone)

in blatne kopelji

priporočane po najboljših zdravnikih proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskimi boleznimi itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštino prosto

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Česko).

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce. Gene zmerno. Postrežba poštena.

Blago za opravo nevest.

Ročno tkalstvo; odposiljatelj

František Hlaváček
v Krčine

(u Nového Města na Metuji — Češko)

priporoča po najnižjih cenah:

Barchonte, natisnjene in tkane, lepili obrabez in trajne barve.
Batiste, modnih obrabez.
Damaskov gradl, bombažast in lanena, modnih obrabez.
Garniture vseh vrst in izdelkov.
Kanašane lanene in bombažaste modnih obrabez.
Žepne rutice lanene in bombažaste.
Krizete za ženske obleke in spodnice.
Oksforde za srajce.
Platna bombažasta, lanena, bela in navadna.
Obrisalko s franžami in brez njih.
Sešre trajnih barv in modnih obrabez.
Sukna za gospe in gospode.
Strukse modnih obrabez.
Grenadine bele in barvane.
Prte in prt če lanene in bombažaste.
Blago za predpasnike, itd. itd.

Vzorce blaga brezplačno in poštino prosto. toda prosim, da se povč blago od katerega se zahtevajo. Pošilja se proti povzetju, samo v ceni čez 10 K poštino prosto.

Solidna postrežba.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne se v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: **Humbert Bozzini** — Gorica.